

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

ul. Dworcowa 60, 10-437 Olsztyn
tel. 89 537 21 00
faks 89 527 04 23
www.olsztyn.rdos.gov.pl

WOOS.4240.258.2015.MGu

Urząd Gminy w Kowalach Oleckich

SEKRETARIAT

WPLYNEŁO

Dnia 30-07-2015 Nr 23337

Podpis Zm.

Olsztyn, 28 lipca 2015 r.

OPINIA

W związku z art. 64 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 3 i 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.), a także § 3 ust. 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397 z późn. zm.), nawiązując do Wójta Gminy Kowale Oleckie z dnia 14 lipca 2015 r., znak: IGKm.6220.3.1.2015, po przeanalizowaniu wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wraz z załącznikami, w tym kartą informacyjną przedsięwzięcia, złożonego przez inwestora Gamesa Energia Polska Sp. z o.o., ul. Bukowińska 22B, 02-703 Warszawa,

- I. Wyrażam opinię, że dla przedsięwzięcia pn. „Farma elektrowni wiatrowych Stacje”, która zostanie zlokalizowana w gminie Kowale Oleckie, istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.
- II. Ustalam zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w pełnym zakresie, zgodnym z art. 66 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.), w którym:
 1. Opis planowanego przedsięwzięcia powinien zawierać m. in.:
 - a) charakterystykę wszystkich elementów planowanej inwestycji – oprócz elektrowni należy podać podstawowe parametry techniczne podziemnych kabli elektroenergetycznych, kabli telekomunikacyjnych, dróg dojazdowych, placów montażowych, zaplecza budowy, placów manewrowych, stacji transformatorowych (GPZ) itp.;
 - b) podanie wielkości terenu zajętego przez poszczególne elementy elektrowni wiatrowych, a także wielkości terenu zajętego czasowo w trakcie ich budowy;
 - c) wskazanie dostępności komunikacyjnej analizowanego terenu;
 - d) opis sposobu użytkowania terenu przed rozpoczęciem inwestycji oraz zmian jakie w nich nastąpią w trakcie budowy i eksploatacji;
 - e) przewidywany okres i czas trwania budowy, eksploatacji i ewentualnej likwidacji elektrowni;
 - f) wskazanie wszystkich działań składających się na budowę, eksploatację i likwidację inwestycji;

- g) zagadnienia związane z transportem materiałów budowlanych i elementów elektrowni (m.in.: częstotliwość przejazdów, ilość i rodzaje pojazdów);
 - h) informacje odnośnie do rodzajów i ilości materiałów i zasobów (woda, energia, materiały budowlane, paliwo itd.) przewidywanych do zużycia na etapie budowy całej inwestycji;
 - i) charakterystykę klimatu akustycznego terenu przed realizacją przedsięwzięcia, ze wskazaniem terenów objętych ochroną akustyczną, określeniem tła akustycznego oraz podstawowych źródeł hałasu (przemysłowe, komunikacyjne, komunalne). Jeśli w obszarze potencjalnego oddziaływania inwestycji obowiązują zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp), należy załączyć wypis i wyrys z planu z zaznaczonym terenem inwestycji oraz wskazać zapisy tego planu, odnoszące się do terenów chronionych akustycznie. Dla terenów, które nie są objęte aktualnie obowiązującym mpzp, należy dołączyć informację od organu gminy o rodzaju zabudowy znajdującej się w granicach oddziaływania inwestycji (zabudowa zagrodowa, jednorodzinna, wielorodzinna itp.). Podać należy odległości poszczególnych budynków chronionych (ze wskazaniem nr działek) od planowanego przedsięwzięcia oraz określić odpowiednie standardy jakości środowiska akustycznego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w Środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112), podając dopuszczalne poziomy hałasu (w dB) dla pory dnia i nocy dla działek chronionych akustycznie; wskazanie przedsięwzięć, których oddziaływania mogą kumulować się z oddziaływaniami planowanej inwestycji;
 - j) opis przewidywanych rodzajów i ilości zanieczyszczeń, jakie powstaną w trakcie budowy eksploatacji i likwidacji elektrowni wiatrowych (odpady budowlane, odpady z eksploatacji i remontów, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, ścieki socjalne i zanieczyszczone substancjami ropopochodnymi ścieki deszczowe z terenu GPZ, hałas i zanieczyszczenia powietrza wytwarzane przez maszyny, urządzenia budowlane i środki transportu, hałas wytwarzany przez elektrownie, emisja pola elektromagnetycznego);
 - k) wskazanie skali i miejsca ewentualnej wycinki drzew i krzewów, wraz z określeniem jej skutków środowiskowych;
2. Opis elementów przyrodniczych środowiska objętych zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko powinien zawierać:
- a) charakterystykę obszaru zawierającą opis ukształtowania i sposobu użytkowania terenu, informacje dotyczące krajobrazu, wód powierzchniowych, kompleksów leśnych, terenów podmokłych, trwałych użytków zielonych, terenów o większej gęstości zaludnienia i innych elementów, na które może oddziaływać planowane przedsięwzięcie;
 - b) opis form ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (w tym również zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową) oraz takich elementów jak korytarze ekologiczne i strefy ochronne gniazd ptaków, które znajdują się w zasięgu potencjalnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia. Należy przedstawić aktualną ocenę stanu zasobów i składników przyrody;
 - c) wyniki inwentaryzacji przyrodniczej terenu przeznaczonego pod planowaną farmę wiatrową wraz z buforem;
 - d) waloryzację zasobów przyrodniczych terenu pod planowaną inwestycję z wykorzystaniem danych przyrodniczych, literatury tematu, wyników badań przedrealizacyjnych oraz danych z innych farm wiatrowych (zebranych podobną metodyką, zlokalizowanych

w terenie o zbliżonej specyfice przyrodniczej). Określić na ile wyróżniają się wartości przyrodnicze przedmiotowego obszaru w porównaniu do walorów ornitologicznych i chiropterologicznych innych terenów;

- e) wnioski z inwentaryzacji przyrodniczej, która powinna zostać wykonana na przewidywanym obszarze lokalizacji elektrowni wraz z buforem (do 2 lub 10 km) oraz pozostałych ich elementów (trasy dróg i kabli, place manewrowe, montażowe i składowe, zaplecze budowy, GPZ itd.), w terminach umożliwiających ocenę występowania kluczowych walorów przyrodniczych, przez osobę posiadającą odpowiednią wiedzę;
- f) wnioski z przedinwestycyjnej inwentaryzacji ornitologicznej, która powinna zostać wykonana przez doświadczonych ornitologów;
- g) wnioski z przedinwestycyjnej inwentaryzacji chiropterologicznej, która powinna zostać wykonana przez doświadczonych chiropterologów;
- h) identyfikację i ocenę wszystkich zagrożeń środowiska przyrodniczego (z wykorzystaniem literatury tematu) związanych z realizacją planowanego przedsięwzięcia;

Zgodnie z art. 68 ust. 2 pkt 2 lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.), wskazuje się wykorzystanie metod przedstawionych w opracowaniach pt.: „Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” (Chylarecki i Paślawska 2008) i „Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze (wersja II, grudzień 2009)” (Kepel i in. 2009) lub innych, aktualnie dostępnych wytycznych, opartych na najlepszej wiedzy w zakresie monitoringu i waloryzacji ptaków i nietoperzy. Minimalne standardy zawarte w ww. Wytycznych należy rozszerzyć o badania ukierunkowane na gatunki szponiaste, żurawia, bociana białego i bociana czarnego, dostosowując terminy, czas obserwacji oraz bufor prowadzonych badań do biologii, fenologii gatunków. W przypadku ptaków szponiastych należy wykonać szczegółową analizę oddziaływania planowanej inwestycji z uwzględnieniem wszystkich rewirów lęgowych w promieniu do 10 km od lokalizacji planowanych siłowni wiatrowych. Dla orlików krzykliwych gniazdujących do 6 km analiza ta wymaga określenia obszaru użytkowanego przez ptaki z podaniem potencjalnego ryzyka pojawienia się tego gatunku w strefie kolizji z siłowniami oraz określeniem odstraszającego wpływu turbin wiatrowych (efekt bariery, utrata żerowisk) na lokalne populacje orlika. Podobnie w przypadku bielika i bociana białego oraz bociana czarnego (sytuacji, kiedy zostanie wykazany) w przedmiotowej ocenie pod uwagę należy wziąć wielkość rewirów w okresie lęgowym oraz trasy dolotu na żerowiska, jakie te ptaki wykorzystują (na podstawie danych naukowych i obserwacji terenowych). W przypadku żurawia należy określić zagęszczenie ptaków lęgowych na terenie planowanej farmy wraz z dwukilometrowym buforem mierzonym od każdej lokalizacji siłowni wiatrowej. Do badań ww. ptaków należy stosować indywidualnie dopasowaną do gatunku metodykę (dostosowując terminy, czas obserwacji oraz bufor prowadzonych badań do biologii fenologii gatunków) opisaną w opracowaniu: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z., Chodkiewicz T. (red.) 2015. *Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny*. Wydanie 2. GIOŚ, Warszawa. Badanie występowania nietoperzy należy przeprowadzić uwzględniając planowane posadowienie turbin. Przebieg transektów i wybór punktów nasłuchowych należy zaplanować tak, aby uwzględniały wszystkie, kluczowe dla nietoperzy struktury krajobrazu (szpalery drzew, zadrzewienia i zakrzewienia, cieki i zbiorniki wodne itp.), położone w buforze 300 m od planowanych lokalizacji siłowni wiatrowych oraz wszystkich siedlisk w obszarze oddziaływania inwestycji. Wyniki ww. inwentaryzacji i monitoringów powinny stanowić załączniki do przedmiotowego raportu.

W ramach powyższego, opis elementów przyrodniczych powinien zawierać:

- Podanie źródeł informacji stanowiących podstawę do sporządzenia raportu,
- Przedstawienie strefy możliwego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko przyrodnicze zdefiniowanej opisowo i graficznie wraz z kryteriami, w oparciu o które została ona wyznaczona,
- Metodykę, na podstawie której wnioskuje się o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko. Oddziaływania lub brak oddziaływań powinien zostać określony dla konkretnych gatunków, ponieważ mają one często różne wymagania siedliskowe,
- Szczegółowe informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu raportu w części przyrodniczej oraz metodyce badań terenowych (lokalizacja punktów obserwacyjnych/nasłuchowych i transektów, powierzchnia MPPL, długość transektów, obszar badań kluczowych gatunków, dokładny harmonogram prowadzenia obserwacji ze wskazaniem, jakie badania wykonano w ramach każdej kontroli, daty, godziny rozpoczęcia i zakończenia sesji, użyty sprzęt, warunki pogodowe, wskazanie liczby osób, które prowadziły badania w terenie, ewentualne odstępstwa od metodyki wraz z oceną ich wpływu na analizę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko),
- przedstawienie listy siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt wymienionych w załącznikach do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. *w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000*, zlokalizowanych na obszarze planowanej inwestycji oraz w jej sąsiedztwie,
- przedstawienie listy oraz liczebności występujących gatunków ptaków na obszarze planowanej inwestycji oraz w jej sąsiedztwie (w promieniu do 2 km od wiatraków), z uwzględnieniem gatunków lęgowych (kategoria prawdopodobieństwa gniazdowania), żerujących oraz wędrownych w okresie migracji wiosennej (od końca lutego do końca maja) i jesiennej (od połowy lipca do końca listopada); w tym gatunków z załączników I i II do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* oraz gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej,
- przedstawienie listy gatunków nietoperzy oraz charakterystykę aktywności tych zwierząt na obszarze planowanej inwestycji oraz w jej sąsiedztwie (w promieniu do 1 km od wiatraków),
- przedstawienie miejsc mogących mieć istotne znaczenie dla ptaków lub nietoperzy,
- przedstawienie charakterystyki wykazanych gatunków ptaków wraz: z frekwencją liczeń z punktów oraz obserwacji prowadzonych na transektach, podaniem średniej intensywności wykorzystania przestrzeni powietrznej (liczba os./godz.), podaniem średniego zagęszczenia na transektach (liczba os./km transektu),
- przedstawienie oceny oddziaływania planowanej farmy na gatunki szponiaste i bociany.
W ramach przedmiotowej oceny dla tych gatunków należy:
 - przedstawić na załączniku kartograficznym miejsca gniazdowania i miejsca żerowania w promieniu do 10 km od lokalizacji planowanej inwestycji. Promień 10 km jest uzasadniony zasięgiem lotów żerowiskowych gatunków szponiastych;
 - określić zmiany wzorców wykorzystania terenu przez ptaki, jakie prognozuje się w przypadku realizacji planowanej inwestycji;
 - określić dodatkową śmiertelność w wyniku kolizji;
 - określić, czy wystąpi efekt bariery na trasie regularnych codziennych przelotów, np. pomiędzy gniazdem, a żerowiskiem;

- przeanalizować możliwość bezpośredniej utraty i/lub fragmentacji siedlisk;
 - przeanalizować możliwość kumulowania się negatywnych oddziaływań w wyniku działania innych farm wiatrowych;
 - w przypadku orlika krzykliwego dodatkowo uwzględnić możliwy negatywny wpływ na sukces rozrodczy;
 - określić, czy dodatkowa śmiertelność lub możliwy do wystąpienia po zrealizowaniu inwestycji niższy sukces lęgowy nie wpłynie negatywnie na właściwy stan ochrony gatunku na poziomie lokalnym (gmina, województwo);
 - liczbę stanowisk lub par lęgowych gatunków wskaźnikowych (inne niż szponiaste i bociany gatunki kluczowe), zagęszczenie tych gatunków na obszarze farmy wraz z 2 km buforem,
 - wyniki badań zgodnych z protokołem MPPL. Celem tych badań jest poznanie składu gatunkowego i zagęszczeń poszczególnych gatunków ptaków wykorzystujących teren w okresie lęgowym w celu porównania zebranych wyników z uzyskanymi podczas badań MPPL w podobnych typach krajobrazu lub w odniesieniu do konkretnego regionu Polski;
 - charakterystykę wykorzystania obszaru oddziaływania inwestycji przez awifaunę i chiropterofaunę w ciągu całego roku (tj. w okresie migracji wiosennej, okresie lęgowym, okresie rozrodu, okresie koczowisk i migracji jesiennej oraz w okresie zimowania), z uwzględnieniem dokładnego przebiegu tras, kierunków przemieszczania się ptaków i nietoperzy, a w przypadku ptaków również wysokości przelotów oraz sezonowości ich występowania, lokalnego i regionalnego schematu przemieszczania się, związków pomiędzy występowaniem ptaków i nietoperzy a siedliskami – określenie możliwości gniazdowania, odpoczynku i żerowania w poszczególnych okresach,
 - analizę wpływu inwestycji na awifaunę w obszarze oddziaływania inwestycji, na szlaki migracyjne ptaków, miejsca ich odpoczynku i żerowania w trakcie sezonowych wędrówek oraz na występowanie i szlaki migracyjne nietoperzy,
 - określenie kierunków i zakresu działań ochronnych, które należałoby podjąć dla zminimalizowania efektu oddziaływania elektrowni wiatrowych na faunę,
 - ocenę funkcjonowania elektrowni jako bariery ekologicznej,
 - ocenę rozmiarów zagrożeń, w tym dodatkową śmiertelność w wyniku kolizji ptaków z turbinami wiatrowymi i ich znaczenia,
 - opis wartości lokalnej awifauny na podstawie wyników ze wszystkich modułów badawczych. W ramach waloryzacji należy uwzględnić, z zachowaniem podziału na okresy fenologiczne, następujące charakterystyki:
 - a) bogactwo gatunkowe – duże czy małe na tle polski, województwa i gminy,
 - b) występowanie kluczowych gatunków,
 - c) występowanie gatunków kolizyjnych,
 - d) występowanie dużych koncentracji ptaków,
 - e) interpretacja stwierdzonych natężeń użytkowania przestrzeni powietrznej, ze szczególnym uwzględnieniem okresów przelotów dalekodystansowych oraz użytkowania przestrzeni przez ptaki drapieżne i o dużych rozmiarach ciała w okresie całego roku,
 - f) określenie, jakie gatunki i ich zagęszczenia są wyróżniające w skali regionu/kraju.
3. W ramach oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, dokonać należy analizy emisji hałasu, pól elektromagnetycznych, efektu migotania cienia oraz wpływu na krajobraz.

Obliczenia hałasu powinny być przedstawione w oparciu o symulację wykonaną zgodnie

z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i unijnego, przy zastosowaniu programu do obliczeń rozprzestrzeniania hałasu w środowisku, w którym model obliczeniowy jest zgodny z normą PN-ISO 9613-2:2002. Ocena oddziaływania akustycznego analizowanej inwestycji oparta powinna być na obliczeniach dokonanych z uwzględnieniem najbardziej niekorzystnej sytuacji, jaka może mieć miejsce na analizowanym terenie (do obliczeń należy przyjąć najbardziej niekorzystne pod względem akustycznym parametry turbin, tj. najniższa planowana wysokość wieży oraz najwyższa moc akustyczna elektrowni). W taki sam sposób należy dokonać oceny skumulowanego oddziaływania akustycznego analizowanej inwestycji z istniejącymi oraz planowanymi w okolicy turbinami wiatrowymi oraz oddziaływania akustycznego proponowanego wariantu alternatywnego.

4. Należy wskazać oraz przeanalizować przewidywane oddziaływanie na środowisko trzech rozpatrywanych przez inwestora wariantów realizacji inwestycji, w tym: wariantu wybranego przez inwestora, racjonalnego wariantu alternatywnego oraz wariantu najlepszego dla środowiska (który może być tożsamy z którymś z ww. wariantów).
5. Opis oddziaływania elektrowni na środowisko powinien uwzględniać wpływ skumulowany realizacji przedsięwzięcia w powiązaniu z innymi (istniejącymi lub planowanymi w okolicy) inwestycjami, w zakresie tych oddziaływań, które mogą się kumulować.
6. Ocena przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko powinna obejmować m.in. wpływ na formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* oraz takie elementy jak korytarze ekologiczne i strefy ochronne gniazd ptaków, które znajdują się w zasięgu potencjalnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia (określenie oddziaływania musi uwzględniać przedmiot ochrony danego obszaru). Wpływ na elementy ekologicznej sieci Natura 2000 powinien obejmować oddziaływanie potencjalne, bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe na stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt dla ochrony których obszary te zostały wyznaczone. W raporcie wskazać należy również przewidywane działania zapobiegawcze, ograniczające lub kompensujące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, w tym także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.
7. Opis metod prognozowania powinien przedstawiać w szczególności metodykę analizy akustycznej, przedinwestycyjnych badań ornitologicznych i chiropterologicznych, oceny ryzyka kolizji, metodykę wykonania inwentaryzacji siedliskowej oraz ewentualnie innych grup zwierząt i roślin.
8. W ramach proponowanego monitoringu poinwestycyjnego wskazać należy, jakie elementy będą nim objęte oraz jaka metodyka zostanie zastosowana.
9. W formie kartograficznej przedstawić należy:
 - lokalizację elektrowni, dróg dojazdowych, sieci elektroenergetycznej, GPZ itp.,
 - analizowane warianty alternatywne (lokalizacyjne),
 - wyniki analizy oddziaływania akustycznego, wraz z zaznaczeniem na niej terenów podlegających ochronie akustycznej,
 - analizę wpływu na krajobraz,
 - analizowaną inwestycję wraz z przedsięwzięciami, których oddziaływania na środowisko mogą się kumulować,

- transekty i punkty obserwacyjne ptaków i nietoperzy z uwzględnieniem planowanych lokalizacji siłowni wiatrowych,
- lokalizację inwestycji względem obszarów cennych przyrodniczo,
- rozmieszczenie gatunków lęgowych ptaków, miejsc koncentracji (noclegowiska, żerowiska oraz trasy przelotów pomiędzy żerowiskami i miejscem gniazdowania) z uwzględnieniem lokalizacji planowanych siłowni wiatrowych,
- główne kierunki przelotu ptaków i nietoperzy w czasie migracji wiosennej i jesiennej,
- miejsca występowania i zimowania poszczególnych gatunków nietoperzy w rejonie planowanej inwestycji,
- siedliska przyrodnicze podlegające ochronie na analizowanym terenie oraz w bezpośrednim sąsiedztwie, na które realizacja inwestycji może oddziaływać.

UZASADNIENIE

Przedmiotowa inwestycja polegająca na budowie **dziwięciu elektrowni wiatrowych, o mocy do 5,5 MW każda**, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397 z późn. zm.), kwalifikuje się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których może być wymagane przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko, w tym sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (*instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru (...) o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m*).

W związku z powyższym, Wójt Gminy Kowale Oleckie, wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie, pismem z dnia 14 lipca 2015 r., znak: IGKm.6220.3.1.2015o wyrażenie opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko, załączając: kopię wniosku Inwestora o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, kartę informacyjną przedsięwzięcia oraz informację o braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru pod planowaną inwestycję.

Przedmiotowe przedsięwzięcie polegać będzie na budowie 9 siłowni wiatrowych o maksymalnej wysokości konstrukcji do 212 m, wysokości wieży 140 m, maksymalnej średnicy rotora do 144 m oraz maksymalnej mocy nominalnej pojedynczej turbiny do 5,5 MW. W ramach realizacji inwestycji planuje się budowę infrastruktury towarzyszącej w postaci: kabli elektroenergetycznych i teletechnicznych, dróg dojazdowych, placów montażowych i manewrowych i stacji elektroenergetycznej GPO.

Planowana inwestycja zostanie zlokalizowana w obrębach geodezyjnych: Stacze, Węzewo, Guzy, Chełchy, Kowale Oleckie, Szarejki, Górczyce, Monety, w gminie Kowale Oleckie, w powiecie oleckim, w województwie warmińsko-mazurskim. Obszar lokalizacji planowanych elektrowni wiatrowych wraz z całą infrastrukturą drogową i elektryczną obejmuje tereny wykorzystywane obecnie na cele rolnicze.

Planowane do posadowienia turbiny wiatrowe będą zlokalizowane poza formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku *o ochronie przyrody*. Jednakże, projektowany kabel elektroenergetyczny, łączący farmę wiatrową z GPZ w miejscowości Kowale Oleckie, będzie przecinał tereny *Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich*. Najbliżej położone obszary Natura 2000 znajdują się w odległości ok. 2 km w kierunku zachodnim od terenu pod planowaną inwestycję i są to: obszar mający znaczenie dla Wspólnoty *Ostoja Borecka (PLH 280016)* oraz obszar specjalnej ochrony ptaków *Puszcza Borecka (PLB 280006)*.

Przedmiotową inwestycję zaplanowano na obszarze charakteryzującym się wyjątkowo

wysokimi walorami przyrodniczymi i dużym zagęszczeniem ptaków drapieżnych, dla których wyznacza się strefy ochrony miejsc rozrodu. Z danych będących w zasobach tutejszego urzędu wynika, że w buforze do 10 km od planowanej inwestycji zlokalizowanych jest łącznie aż 17 stref ochronnych ptaków, z czego 4 strefy znajdują się w buforze do 3 km, a 11 w buforze do 6 km. Ww. strefy ochronne dotyczą w szczególności następujących gatunków ptaków: bielika, orlika krzykliwego, bociana czarnego oraz rybołowa. W związku z powyższym, w prowadzonych badaniach należy w szczególny sposób ocenić wykorzystywanie terenu przedsięwzięcia przez te gatunki ptaków.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że uwarunkowania przyrodnicze jakie występują na analizowanym terenie, determinują znaczne ryzyko wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko, a tym samym stwarzają ryzyko inwestycyjne. Wysokie walory przyrodnicze terenu przeznaczonego pod farmę wiatrową, a co się z tym wiąże występowanie licznych, chronionych gatunków ptaków, w ocenie tutejszego organu, mogą wykluczyć ten teren z lokalizacji wiatraków. Uwarunkowania środowiskowe terenu przedsięwzięcia pozwalają na sformułowanie wniosku o bardzo dużym prawdopodobieństwie wystąpienia znaczącego, negatywnego oddziaływania turbin na ptaki w rozpatrywanym obszarze.

Należy podkreślić, że Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, zobligowany jest przepisami prawa do wyrażenia opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia ooś. Mając na uwadze walory przyrodnicze terenu przeznaczonego pod inwestycję, tutejszy organ stwierdza, że realizacja przedsięwzięcia nie może odbyć się bez oceny oddziaływania planowanej farmy wiatrowej na środowisko. Jednakże uwarunkowania środowiskowe analizowanego terenu powinny wykluczyć to miejsce z lokalizacji farmy wiatrowej. Inwestor powinien mieć na uwadze brak możliwości późniejszego uzgodnienia przez RDOŚ w Olsztynie realizacji inwestycji.

Metodykę przedrealizacyjnych badań awifauny należy rozszerzyć o obserwacje ukierunkowane na wykrycie gatunków ptaków szponiastych. Odpowiedni wybór punktów obserwacyjnych, godzin i czasu trwania obserwacji powinien umożliwić rozpoznanie i charakterystykę wykorzystania przestrzeni przez kluczowe dla oceny oddziaływania gatunki. Szczegółowe wytyczne do prowadzenia monitoringu wybranych gatunków ptaków zawiera publikacja wydana przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.) 2009. *Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią*. GIOŚ, Warszawa, dostępna na stronie internetowej GIOŚ.

Ze względu na to, że niewłaściwa lokalizacja elektrowni wiatrowych może pogorszyć stan środowiska, w tym populacji ptaków i nietoperzy, należy dokonać rozpoznania walorów ornitologicznych i chiropterologicznych analizowanego obszaru i jego sąsiedztwa, w celu oceny ryzyka wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na populacje tych zwierząt. Przy analizie ryzyka kolizji należy uwzględnić wyniki monitoringu porealizacyjnych prowadzonych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Planowana lokalizacja turbiny powinna spełniać minimalne wymagania określone w wytycznych dotyczących oddziaływania na nietoperze, tj. dotyczących m.in. odległości minimum 200 m od lasów, skupień drzew, brzegów zbiorników wodnych i cieków wodnych wykorzystywanych przez nietoperze. Należy zaznaczyć, że wskazane odległości należy mierzyć od granic powierzchni omiatanej przez łopaty rotora, a nie od wieży turbiny. Należy mieć na uwadze, że ewentualne niezachowanie ww. warunków powoduje znaczne ryzyko wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko.

Ponieważ elektrownie wiatrowe mogą stanowić potencjalne źródło uciążliwości dla mieszkańców oraz mogą zaburzać architekturę krajobrazu, należy wykonać analizę możliwości wystąpienia konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem oraz analizę

wpływu i skutków oddziaływania projektowanej elektrowni wiatrowej na walory krajobrazowe obszaru przeznaczonego pod inwestycję i jego otoczenia. Elementem raportu powinna być wizualizacja przedstawiająca lokalizację turbiny w terenie. Wykazać należy, w jakich miejscach, miejscowościach turbina będzie najbardziej widoczna i czy istnieją jakieś elementy w krajobrazie (naturalne, czy też sztuczne), które będą ograniczały jej widoczność itp.

Przeprowadzając analizę oddziaływań na środowisko należy uwzględnić uciążliwości dla terenów zabudowy mieszkalnej i innej zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi oraz dla miejsc dostępnych dla ludności. Należy mieć na uwadze, że dobra praktyka wskazuje na lokalizowanie tego typu przedsięwzięć w odległości min. 500 m od terenów zamieszkałych. Niezachowanie ww. warunku determinuje znaczne ryzyko wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko, a tym samym stwarza ryzyko inwestycyjne. Planując inwestycję należy wziąć pod uwagę wszystkie potencjalne zagrożenia jakie może ona stwarzać dla środowiska, również te nienormowane. Poza oddziaływaniem hałasu na tereny zabudowane należy opisać również m.in. efekt migotania cienia, efekt stroboskopowy, możliwość odrywania się kawałków lodu z łopat, wraz z analizą wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi.

Ponadto, należy dokonać oceny wpływu skumulowanego realizacji przedsięwzięcia, w powiązaniu z innymi farmami wiatrowymi (wskazać należy ich odległość), liniami elektroenergetycznymi oraz innymi elementami, w zakresie tych oddziaływań, które mogą się kumulować (hałas, wpływ na krajobraz, wpływ na ptaki i nietoperze). Ocena ta powinna opierać się na dostępnych danych, wynikach przeprowadzonych pomiarów, analiz i monitoringów.

W raporcie należy wskazać trzy rozpatrywane przez inwestora warianty, w tym: wariant proponowany przez inwestora, racjonalny wariant alternatywny oraz wariant najlepszy dla środowiska (który może być tożsamy z którymś z ww. wariantów), wraz z uzasadnieniem wyboru. Analizy oddziaływania na poszczególne elementy środowiska należy przeprowadzić dla każdego rozpatrywanego wariantu, stosując te same kryteria, w tym posługując się wynikami pomiarów i monitoringów przedinwestycyjnych.

Ponadto, należy przedstawić działania zapobiegawcze, ograniczające lub kompensujące negatywny wpływ elektrowni na środowisko.

Po przeanalizowaniu załączonej karty informacyjnej przedsięwzięcia oraz uwzględnieniu łącznych uwarunkowań określonych w art. 63 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, tj.: rodzaju, charakteru, a w szczególności możliwego zagrożenia dla ornitofauny i chiropterofauny, w ocenie tutejszego organu, realizacja przedsięwzięcia może znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym, należy wykonać raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko poddający szczegółowej analizie oddziaływanie planowanej inwestycji na wszystkie komponenty środowiska na etapie jej realizacji, użytkowania i likwidacji. W raporcie należy szczegółowo przeanalizować, czy realizacja przedsięwzięcia nie wpłynie negatywnie na mieszkańców, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000, populację ptaków, nietoperzy oraz architekturę krajobrazu.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Olsztynie

Tadeusz Mordasiewicz

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Kowale Oleckie, ul. Kościuszki 44, 19-420 Kowale Oleckie (z prośbą o poinformowanie stron postępowania)
2. Gamesa Energia Polska Sp. z o.o., ul. Bukowińska 22B, 02-703 Warszawa
3. a/a.

